

Βρυξέλλες, 14 Ιουνίου 2024
(OR. en)

10980/24

JAI 992
COPEX 311

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 10253/24

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου με τίτλο «Καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος: δημιουργία δικαστικού δικτύου για το οργανωμένο έγκλημα»

Κατά τη σύνοδό του στις 13-14 Ιουνίου 2024, το Συμβούλιο (Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις) ενέκρινε δέσμη συμπερασμάτων του Συμβουλίου με θέμα «Καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών στο πλαίσιο του οργανωμένου εγκλήματος: δημιουργία ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου για το οργανωμένο έγκλημα». Το κείμενο όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο παρατίθεται στο παράρτημα.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου

«Καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος:

δημιουργία δικαστικού δικτύου για το οργανωμένο έγκλημα»

Εισαγωγή

Το γενικό ζήτημα

1. Το οργανωμένο έγκλημα, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, συνιστά μείζονα απειλή για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους θεσμούς, καθώς και την οικονομία της Ευρώπης και την ασφάλεια των κρατών μελών. Οι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος καταφεύγουν ολοένα και περισσότερο στην ακραία βία και διεισδύουν στη νόμιμη οικονομία και διαφθορά, φαλκιδεύοντας έτσι το κράτος δικαίου και θέτοντας σε κίνδυνο τις θεμελιώδεις αρχές των δημοκρατιών μας.
2. Η στρατηγική της ΕΕ για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος 2021-2025¹ αποσκοπεί στην προώθηση της συνεργασίας των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών, στην αντιμετώπιση των δομών οργανωμένου εγκλήματος και των εγκλημάτων υψηλής προτεραιότητας, στην εξάλειψη των κερδών εγκληματικής δραστηριότητας και στη διασφάλιση σύγχρονης αντίδρασης στις τεχνολογικές εξελίξεις. Η στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2021-2025² και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2021-2025³ παρέχουν το γενικό πολιτικό πλαίσιο για την πολιτική για τα ναρκωτικά. Ακολουθούν μια τεκμηριωμένη, ολοκληρωμένη, ισορροπημένη και πολυτομεακή προσέγγιση του φαινομένου των ναρκωτικών σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο. Ένα πιο πρόσφατο έγγραφο, η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον οδικό χάρτη για την καταπολέμηση του εμπορίου ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος στην ΕΕ⁴, καθορίζει δράσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κόμβων υλικοτεχνικής υποστήριξης, μεταξύ άλλων μέσω της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας Λιμένων, για την εξάρθρωση εγκληματικών δικτύων υψηλού κινδύνου, την πρόληψη και τη διεθνή συνεργασία.

¹ 8085/21 + ADD1

² Στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2021-2025: ΕΕ C 102I της 24.3.2021, σ. 1

³ Σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2021-2025: ΕΕ C 272 της 8.7.2021, σ. 2

⁴ 14114/23

3. Με βάση το πλαίσιο αυτό και την ολοένα και πιο ανησυχητική κατάσταση όσον αφορά τα ναρκωτικά, υπάρχει επιτακτική ανάγκη ανάληψης αποτελεσματικών δράσεων, μέσω μιας συνεργατικής προσπάθειας μεταξύ των κρατών μελών, των θεσμικών οργάνων και των οργανισμών της ΕΕ και μιας πολύπλευρης προσέγγισης, με σκοπό την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος που σχετίζεται με τα ναρκωτικά. Τα παρόντα συμπεράσματα θίγουν τις πτυχές των εν λόγω δράσεων που σχετίζονται με τη δημιουργία ειδικού δικαστικού δικτύου για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων τάσεων και απειλών που συνδέονται με το οργανωμένο έγκλημα.

Δικαστική συνεργασία

4. Τα εγκληματικά δίκτυα και οι παράνομες δραστηριότητές τους συχνά καλύπτουν διαφορετικές δικαιοδοσίες. Προκειμένου να καταπολεμηθούν τα εγκληματικά δίκτυα και τα επιχειρηματικά μοντέλα τους σε ολόκληρη την ΕΕ, οι δικαστικές αρχές πρέπει να ενισχύσουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ τους σε όλα τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο αυτό, η Eurojust διαδραματίζει σημαντικό ρόλο, στηρίζοντας και ενισχύοντας τον συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών για την έρευνα και τη δίωξη σοβαρών εγκλημάτων.
5. Η ανταλλαγή πληροφοριών και η συνεργασία μεταξύ δικαστικών αρχών σχετικά με πολύπλοκες διασυνοριακές έρευνες για το οργανωμένο έγκλημα θα μπορούσε να ενισχυθεί μέσω της δημιουργίας ενός δικαστικού δικτύου εξειδικευμένων εισαγγελέων από τα κράτη μέλη, το οποίο θα μπορεί να βασιστεί και να συντονιστεί με το έργο της Eurojust, του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου (ΕΔΔ) για ποινικές υποθέσεις και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Κατά την άτυπη υπουργική σύνοδο της 26ης Ιανουαρίου 2024, οι υπουργοί Δικαιοσύνης των κρατών μελών εξέφρασαν τη σαφή τους υποστήριξη για την εν λόγω ιδέα.
6. Ένα τέτοιο δίκτυο, το οποίο θα διαθέτει κατάλληλα και επαρκή εργαλεία και πόρους, θα μπορεί να παρέχει αποτελεσματική στήριξη και καθοδήγηση στις ευρωπαϊκές δικαστικές αρχές για συναφή ζητήματα, όπως:
- τον εντοπισμό και τη χαρτογράφηση τάσεων και μεθόδων λειτουργίας των ομάδων οργανωμένου εγκλήματος·
 - τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος·

- τον προσδιορισμό ευκαιριών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις για την περαιτέρω διευκόλυνση του επιχειρησιακού έργου της Eurojust, των κοινών ομάδων έρευνας (ΚΟΕ) και των αρχών επιβολής του νόμου, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις προετοιμασίες που απαιτούνται για τη σύσταση ΚΟΕ, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο και χωρίς αλληλεπικάλυψη των καθηκόντων άλλων φορέων·
- τις επιπτώσεις του διαφοροποιημένου νομικού πλαισίου σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου

Γενικές παρατηρήσεις σχετικά με τη δημιουργία του δικτύου

1. Ένα Ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο για το οργανωμένο έγκλημα (στο εξής: δίκτυο) θα πρέπει να συσταθεί και να παρέχει έναν κόμβο εξειδικευμένης εμπειρογνωμοσύνης για τη στήριξη των δικαστικών αρχών στον τομέα του οργανωμένου εγκλήματος. Το δίκτυο θα φέρει σε επαφή εθνικούς εμπειρογνώμονες επικεφαλής ποινικών ερευνών, κυρίως εισαγγελείς και, κατά περίπτωση ανάλογα με το εθνικό πλαίσιο, ανακριτές ή όργανα επιβολής του νόμου.
2. Για τον σκοπό αυτό, το δίκτυο θα διευκολύνει και θα ενισχύσει πρωτίστως τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων δικαστικών αρχών που ασχολούνται με τη διακίνηση ναρκωτικών και το οργανωμένο έγκλημα και θα πρέπει να είναι σε θέση να επωφεληθεί από τις μεθόδους που έχουν αναπτυχθεί από άλλα μέσα της ΕΕ, όπως η EMPACT. Με τον τρόπο αυτό, το δίκτυο θα διασφαλίσει ότι οι πόροι συγκεντρώνονται αποτελεσματικά, οι προσπάθειες δεν αλληλεπικαλύπτονται και οι υφιστάμενες δομές και αρμοδιότητες τηρούνται πλήρως, ιδίως στο πλαίσιο της Eurojust, της Ευρωπόλ και του ΕΔΔ.
3. Θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι το δίκτυο μπορεί να λειτουργήσει κατά τρόπο συνεχή, ώστε να είναι σε θέση να αντιδρά γρήγορα στις μεταβαλλόμενες δραστηριότητες των ομάδων οργανωμένου εγκλήματος. Οι γνώσεις και η εμπειρογνωμοσύνη που έχει αποκτήσει το δίκτυο θα πρέπει να είναι βιώσιμες. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η Eurojust καλείται, ανάλογα με τους διαθέσιμους πόρους, να οργανώσει το δίκτυο στις εγκαταστάσεις της.

Καθήκοντα του δικτύου

4. Δεδομένου του διαφοροποιημένου χαρακτήρα των δραστηριοτήτων των ομάδων οργανωμένου εγκλήματος, το δίκτυο έχει ευρεία εντολή για την αντιμετώπιση όλων των πτυχών της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος. Κατ' αυτή την έννοια, το δίκτυο διαθέτει ευέλικτη εντολή, η οποία του επιτρέπει να επιλέγει συγκεκριμένες προτεραιότητες για τις δραστηριότητές τους, σύμφωνα με τις μεταβαλλόμενες εγκληματικές τάσεις και απειλές.
5. Ως πρώτη προτεραιότητα, συνιστάται το δίκτυο να εστιάσει σε κόμβους παράνομου εμπορίου ναρκωτικών, ιδίως σε θαλάσσιους λιμένες και άλλους κόμβους υλικοτεχνικής υποστήριξης που χρησιμοποιούνται από ομάδες οργανωμένου εγκλήματος για την εισαγωγή παράνομων ναρκωτικών και τη μεταφορά τους μέσω της Ένωσης.
6. Ειδικότερα, το δίκτυο, σε στενό συντονισμό με την Eurojust και άλλους συναφείς φορείς:
 - α) θα διευκολύνει την ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης, βέλτιστων πρακτικών και άλλων σχετικών γνώσεων και εμπειριών όσον αφορά τη διερεύνηση και τη δίωξη του οργανωμένου εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της πρακτικής εφαρμογής των υφιστάμενων νομικών πλαισίων, της σχετικής νομολογίας και της αποτελεσματικής διασυνοριακής δικαστικής συνεργασίας·
 - β) θα ανταλλάσσει πληροφορίες σχετικά με τις γενικές εξελίξεις και τάσεις, καθώς και θα ανταλλάσσει, με την επιφύλαξη της εφαρμοστέας ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, δεδομένα μη προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία μπορούν να τροφοδοτούν και να χρησιμοποιούνται στις επιχειρησιακές δραστηριότητες της Eurojust και των εθνικών δικαστικών αρχών, ιδίως στο πλαίσιο των κοινών ομάδων έρευνας (ΚΟΕ)·
 - γ) θα προάγει τον διάλογο μεταξύ διαφόρων φορέων και ενδιαφερόμενων μερών που συμβάλλουν στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, όπως η Ευρωπόλ, η Eurojust και η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, χωρίς αλληλεπικάλυψη των προσπαθειών και με πλήρη σεβασμό των υφιστάμενων δομών και αρμοδιοτήτων·
 - δ) θα αποτελεί κόμβο εξειδικευμένης εμπειρογνωμοσύνης.

Οργάνωση

7. Η Eurojust θα διασφαλίσει ότι το έργο του δικτύου ευθυγραμμίζεται με το έργο της Eurojust και άλλων δομών και θα παρέχει την υλικοτεχνική και επιχειρησιακή υποστήριξη που απαιτείται για τα καθήκοντα που αναφέρονται στο σημείο 6 ανωτέρω.
8. Το δίκτυο θα πρέπει να συνεδριάζει τακτικά ανάλογα με τις ανάγκες των μελών, κατ' αρχήν δύο φορές ετησίως, με τη Eurojust να φιλοξενεί τις συνεδριάσεις. Η πρώτη συνεδρίαση θα διοργανωθεί ως πιλοτική εκδήλωση με ad hoc χρηματοδότηση κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2024. Ιδανικά θα πρέπει να επικεντρωθεί στο άκρως επίκαιρο ζήτημα της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος που σχετίζεται με τα ναρκωτικά, το οποίο συνδέεται με την παράνομη εισαγωγή ναρκωτικών μέσω ευρωπαϊκών θαλάσσιων λιμένων και άλλων κόμβων υλικοτεχνικής υποστήριξης.
9. Το δίκτυο θα βασίζει τις εργασίες του σε θεματολόγιο που θα καταρτίζεται το πρώτο τρίμηνο κάθε δεύτερου έτους σε διαβούλευση με τα αρμόδια θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ και λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες αναλύσεις και εκτιμήσεις επικινδυνότητας, όπως η έκθεση της Ευρωπόλ για την αποκωδικοποίηση των εγκληματικών δικτύων. Ωστόσο, το δίκτυο θα πρέπει να έχει την ευελιξία να επιδιώκει άλλους άξονες εργασιών πέραν εκείνων που αναφέρονται στο θεματολόγιο, όταν το απαιτεί η κατάσταση.
10. Η κατανομή των πόρων για τους σκοπούς του δικτύου θα πρέπει να υπόκειται στην απόφαση των αρμόδιων για τον προϋπολογισμό αρχών και με την επιφύλαξη του μελλοντικού πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή και την Eurojust να εξετάσουν και να προετοιμάσουν_ εγκαίρως τις οικονομικές και άλλες πρακτικές πτυχές και λεπτομέρειες που απαιτούνται για τις λειτουργίες και τα καθήκοντα του δικτύου, τηρώντας την κατανομή του προϋπολογισμού και των ανθρώπινων πόρων στα υφιστάμενα δίκτυα και δομές.
11. Η δημιουργία μιας μόνιμης δομής υποστήριξης του δικτύου φαίνεται να ανταποκρίνεται σε μια πραγματική και πιεστική ανάγκη παροχής εξειδικευμένης υποστήριξης στο δίκτυο. Οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία μιας τέτοιας δομής υποστήριξης θα πρέπει να αναλυθούν περαιτέρω κατά προτεραιότητα.

12. Οι συνέργειες μεταξύ του δικτύου και της Eurojust ή μεταξύ του δικτύου και άλλων δικτύων θα εξασφαλιστούν σε ευθυγράμμιση με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2019 με τίτλο «Συνέργειες μεταξύ της Eurojust και των δικτύων που έχουν συσταθεί από το Συμβούλιο στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις».⁵ Στο ίδιο πνεύμα, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να εξασφαλίσει τη συνέργεια μεταξύ των διαφόρων πρωτοβουλιών στο πλαίσιο του οδικού χάρτη, και ειδικότερα μεταξύ του παρόντος δικτύου και των δράσεων της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας Λιμένων.
13. Κάθε κράτος μέλος καλείται, σύμφωνα με την εθνική του διαδικασία, να ορίσει τουλάχιστον έναν εθνικό εκπρόσωπο κυρίως των διωκτικών αρχών τους, με κατάλληλη εμπειρογνωμοσύνη, για να συμμετάσχει στο δίκτυο. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να ορίσουν ανακριτή ή όργανο επιβολής του νόμου, εάν κρίνεται σκόπιμο από τις εθνικές περιστάσεις.
-

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618\(01\)&from=GA](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618(01)&from=GA)